

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Центр професійної та післядипломної освіти
Кафедра управління імені Олега Балацького

Шифр _____

Наказ ректора
про затвердження теми

«До захисту допускається»
завідувач кафедри
_____ І.І.Рекуненко

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему

**«Актуальні напрями вдосконалення діяльності сучасної прокуратури
(на прикладі Сумської спеціалізованої прокуратури у військовій та
оборонній сфері Центрального регіону)»**

281 «Публічне управління та адміністрування» (Державна служба)

Студента гр. ДС.мз-01с/1

Селецької Валентини Василівни

(ПБ студента)

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр.

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело _____ Селецька В.В.
(підпис)

Науковий керівник: _____ *к.н.д.у., доц. Луценко С.М.*

Суми 2021р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Центр професійної та післядипломної освіти
Кафедра управління імені Олега Балацького

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

„_____” _____ 20____ р.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА
за спеціальністю

281 Публічне управління та адміністрування (Державна служба)

студенту групи ДС.мз-01с/1 Селецькій Валентині Василівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) «АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОЇ ПРОКУРАТУРИ (НА ПРИКЛАДІ СУМСЬКОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ПРОКУРАТУРИ У ВІЙСЬКОВІЙ ТА ОБОРОННІЙ СФЕРІ ЦЕНТРАЛЬНОГО РЕГІОНУ)»

затверджена наказом по СумДУ від «_____» _____ 20____ р. № _____

2. Термін подання студентом закінченої роботи _____

3. Мета кваліфікаційної роботи: визначення основних проблем діяльності сучасної прокуратури та напрямків її вдосконалення на прикладі Сумської спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері Центрального регіону

4. Об'єкт дослідження: процес реформування прокуратури України _____

5. Предмет дослідження: діяльність сучасної прокуратури та її вдосконалення на прикладі Сумської спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері Центрального регіону.

6. Кваліфікаційна робота виконується на матеріалах _____

7. Орієнтовний план кваліфікаційної роботи, терміни подання розділів керівникові та зміст завдань для виконання поставленої мети.

№ пор.	Назва розділу	Термін подання
I	Розділ 1 Система органів прокуратури України	29.10.2021
II	Розділ 2 Реформування прокуратури: сучасний стан та перспективи розвитку	22.11.2021
III	Розділ 3 Напрями вдосконалення діяльності сучасної прокуратури	05.12.2021

Зміст завдань для виконання поставленої мети кваліфікаційної роботи магістра:

У розділі 1 студент повинен дослідити Систему органів прокуратури України__

У розділі 2 студент повинен провести аналіз стану реформи та показників діяльності в органах прокуратури України _____

У розділі 3 студент повинен обґрунтувати (запропонувати) напрями вдосконалення діяльності сучасної прокуратури _____

8. Консультації щодо виконання роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1	Розділ 1 Система органів прокуратури України	Луценко С.М.	Селецька В.В.

2	Розділ 2 Реформування прокуратури: сучасний стан та перспективи розвитку	Луценко С.М.	Селецька В.В.
3	Розділ 3 Напрями вдосконалення діяльності сучасної прокуратури	Луценко С.М.	Селецька В.В.

9. Дата видачі завдання _____

Керівник кваліфікаційної роботи

(підпис)

(П. І. П/б)

Завдання до виконання одержав

(підпис)

(П. І. П/б)

АНОТАЦІЯ

У роботі розглянуто теоретичні і методичні основи щодо впровадження комплексного ефективного підходу у діяльність Сумської спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері Центрального регіону.

За допомогою застосування методів порівняльного та структурного аналізу, виявлено основні причини низького рівня впровадження електронного документообігу та обґрунтована необхідність комплексного підходу до вдосконалення процесів відпрацювання документів.

Реформування прокуратури України необхідно спрямувати на освоєння електронних новацій, що б вирішило питання підвищення якості електронного документообігу прокуратури.

Тому детальне вивчення цього питання, пошук шляхів удосконалення існуючої схеми відпрацювання документів в межах діючого законодавства, а також розробка нових, сучасних підходів до документообігу, враховуючи міжнародний досвід, стало метою даного дослідження.

В работе рассмотрены теоретические и методические основы внедрения комплексного эффективного подхода в деятельность Сумской специализированной прокуратуры в военной и оборонной сфере Центрального региона.

С помощью применения методов сравнительного и структурного анализа выявлены основные причины низкого уровня внедрения электронного документооборота и обоснована необходимость комплексного подхода к совершенствованию процессов отработки документов.

Реформирование прокуратуры Украины необходимо направить на освоение электронных новаций, что бы решило вопрос повышения качества электронного документооборота прокуратуры.

Поэтому детальное изучение этого вопроса, поиск путей совершенствования существующей схемы отработки документов в рамках

действующего законодательства, а также разработка новых, современных подходов к документообороту, учитывая международный опыт, явилось целью данного исследования.

The paper considers the theoretical and methodological foundations for the implementation of a comprehensive effective approach to the activities of the Sumy Specialized Prosecutor's Office in the military and defense spheres of the Central region.

With the help of comparative and structural analysis methods, the main reasons for the low level of implementation of electronic document management were identified and the need for an integrated approach to improving the process of document processing was substantiated.

The reform of the Prosecutor's Office of Ukraine should be aimed at the development of electronic innovations, which would solve the problem of improving the quality of electronic document management of the Prosecutor's Office.

Therefore, a detailed study of this issue, finding ways to improve the existing scheme of working out documents within the current legislation, as well as developing new, modern approaches to document management, taking into account international experience, was the aim of this study.

РЕФЕРАТ

Структура й обсяг роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, що включає 55 найменувань. Загальний обсяг магістерської роботи становить 63 сторінок, у тому числі 10 рисунків, список використаних джерел - 7 сторінок.

Актуальність теми. Сучасний стан розвитку громадянського суспільства, курс України на ЄС, правові, економічні, політичні і інші державотворчі процеси підштовхують демократичні перетворення, у тому числі шляхом реформування системи органів прокуратури.

Метою роботи є визначення основних проблем діяльності сучасної прокуратури та напрямків її вдосконалення на прикладі Сумської спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері Центрального регіону. Відповідно до поставленої мети були вирішені такі *задачі*:

- вивчити поняття орган прокуратури;
- дослідити питання реформування основних напрямків діяльності прокуратури;
- дослідити впровадження інноваційних підходів для покращення ефективності роботи прокуратури;
- визначити напрямки вдосконалення діяльності прокуратури та впровадження комплексного ефективного підходу у діяльність Сумської спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері Центрального регіону.

Об'єкт – процес реформування прокуратури України.

Предмет – діяльність сучасної прокуратури та її вдосконалення на прикладі Сумської спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері Центрального регіону.

Методологічною основою кваліфікаційної роботи магістра є фундаментальні положення теорії управління та адміністрування, психології

управління, аналіз, порівняння, розрахунок, моделювання. У роботі було використано системний підхід, методи наукового узагальнення, порівняльний метод та метод системно-структурного аналізу.

Наукова новизна: запропоновані напрями вдосконалення діяльності та впровадження комплексного ефективного підходу у діяльність сучасної прокуратури, сутність яких полягає у впровадженні електронного документообігу та виконання документів в органах прокуратури в нових сучасних умовах.

Ключові слова: ПРОКУРОР, ФУНКЦІЇ ПРОКУРАТУРИ, АДМІНІСТРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ, КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД, ЕЛЕКТРОННИЙ ДОКУМЕНТООБІГ, ЕЛЕКТРОННИЙ ДІАЛОГ, РЕФОРМУВАННЯ.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	10
РОЗДІЛ 1 СИСТЕМА ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ	
1.1. Етапи становлення прокуратури України.....	12
1.2. Структура та функції прокуратури України.....	16
1.3. Моделі прокурорського нагляду в зарубіжних країнах.....	19
РОЗДІЛ 2 РЕФОРМУВАННЯ ПРОКУРАТУРИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	
2.1. Стан реформи та показники діяльності в органах прокуратури України.....	27
2.2. Зарубіжний досвід використання програмного забезпечення для організації документообігу в державних установах і силових структурах	34
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОЇ ПРОКУРАТУРИ	
3.1. Заходи щодо покращення роботи прокуратури України	37
3.2. Електронний документообіг як засіб комплексного підходу у формуванні нової моделі прокуратури України	43
3.3. Рекомендації з впровадження електронного документообігу на прикладі Сумської спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері Центрального регіону.....	52
ВИСНОВКИ.....	55
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	57

ВСТУП

Найважливішою ланкою державного механізму, що гарантує дотримання законності та забезпечення повноцінної реалізації прав і свобод людини, є прокуратура. [1].

Важливим етапом побудови України як правової держави, що пппрямує шляхом до вступу до Європейського Союзу та НАТО, є реформування органів прокуратури України.

Актуальність обраної теми зумовлена необхідністю оновлення системи прокуратури України через запровадження ефективних механізмів та інструментів публічного управління у діяльність сучасної прокуратури з метою реалізації її функцій. Вже зараз процес оновлення прокуратури здебільшого носить позитивний характер, але зміни в її діяльності не є системними та послідовними. Тому особливу увагу при реформування діяльності прокуратури треба звернути увагу на зазначені аспекти та запровадження інновацій з метою виключення ризиків для незалежності прокуратури.

Питання діяльності прокуратури у наукових працях досліджували: А.-М. Ю. Ангеленюк, В. І. Галаган, О.В. Баганець, В. С. Зеленецький, Є.М. Блажівський, А. О. Гнатюк, Л.Р. Грицаєнко, Ю.М. Грошевий, І.В. Гловюк, О.В. Єні, П.М. Каркач, О.В. Капліна, В. М. Юрчишин та інші.

Проте є багато невирішених теоретичних та практичних проблем, які мають відношення до реформування прокуратури. Це зумовлює потребу в подальших розробках в даній сфері та вказує на актуальність теми роботи.

Мета і завдання дослідження. *Мета роботи* – визначення основних проблем діяльності сучасної прокуратури та напрямків її вдосконалення на прикладі Сумської спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері Центрального регіону.

Для досягнення мети окреслено такі *завдання*:

- визначити поняття органу прокуратури;
- дослідити питання реформування основних напрямків діяльності прокуратури;
- дослідити впровадження інноваційних підходів для покращення ефективності роботи прокуратури;
 - визначити напрями вдосконалення діяльності прокуратури та впровадження комплексного ефективного підходу у діяльність Сумської спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері Центрального регіону.

Об'єкт – процес реформування прокуратури України.

Предмет – діяльність сучасної прокуратури та її вдосконалення на прикладі Сумської спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері Центрального регіону

Наукова новизна: запропоновані напрями вдосконалення діяльності та впровадження комплексного ефективного підходу у діяльність сучасної прокуратури, сутність яких полягає у впровадженні електронного документообігу та виконання документів в органах прокуратури в нових сучасних умовах.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що викладені в магістерській роботі висновки й рекомендації можуть бути використані у:

- науково-дослідній діяльності - для розробки теоретичних аспектів діяльності прокуратури;
 - правотворчій діяльності - при внесенні змін і доповнень до КПК України з питань діяльності прокуратури;
 - практичній діяльності - для оптимізації діяльності працівників органів прокуратури.

РОЗДІЛ 1. СИСТЕМА ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ

1.1. Етапи становлення прокуратури України

Загальновідомо, що на сучасному етапі саме органи прокуратури відіграють реальну й конкретну роль у забезпеченні додержання вимог законодавства під час проведення досудового розслідування кримінальних проваджень. Завдяки здійсненій прокурорами України роботі, національна правоохоронна система набула європейських стандартів і втілила у життя передові світові моделі боротьби зі злочинністю. Вміле та професійне процесуальне керівництво за розслідуванням кримінальних проваджень нівелює недоліки органів розслідування і гарантує неминучість покарання за вчинене кримінальне правопорушення.

Багаторічна правоохоронна діяльність слугує неухильному дотриманню вимог Конституції та Законів України і здійсненню ефективного впливу за зміцненням законності та правопорядку у піднаглядних формуваннях і відповідних державних органах.

Виникнення функцій прокуратури на території нашої держави пов'язано з появою посади інстигатора (прокурора) наприкінці XIV ст., коли велика територія України знаходилася під владою Польщі та Литви. Саме визначення назви «інстигатор» (*instigator*) походить від латинської «*instigare*», що значить «спонукати, підбурювати». [3]. Варто зауважити, що багато наукових дослідників за основу хронології створення прокуратури беруть певні історичні події, що є більш важливішими для історії країни взагалі, аніж для розвитку певних державних структур.

Розглядаючи історичну ретроспективу діяльності прокуратури, науковці підкреслюють, що «... на сьогодні у вітчизняній правовій науці достатньо поширеним є підхід, відповідно до якого в основу періодизації історії держави і права покладено проблемно-хронологічний принцип поділу процесу розвитку

державно-правових форм, фактів та явищ на території України» [4, с. 59-60].

На сьогоднішній день науковці виділяють такі етапи становлення прокуратури України:

- «етап функціонування прокуратури в Україні як частини прокуратури Російської імперії від часів Петра I до лютнево - жовтневих подій 1917 року (1722 - 1917 рр.).

- етап функціонування прокуратури часів новітніх національно - визвольних змагань українського народу, а саме в період існування: Української Центральної Ради (листопад 1917 р. - квітень 1918 р.); Гетьманату (квітень 1918 р. - листопад 1918 р.); Директорії (листопад 1918 р. - лютий 1919 р.).

- етап функціонування прокуратури часів радянської доби (лютий 1919 р. - листопад 1991 р.).

- етап функціонування прокуратури в незалежній Україні (від проголошення незалежності України до сьогодні)» [5, с. 121].

Майже одразу після проголошення незалежності, Україна прийняла Закон «Про прокуратуру» 5 листопада 1991 року, що набрав чинності 1 грудня 1991 року [6]. «Цей закон визначав систему, повноваження, а також завдання та функції самостійних органів прокуратури України, що стало початком новітньої вітчизняної історії органів прокуратури» [7].

За Конституцією України від 28 червня 1996 року, прокуратура не належить до законодавчої, виконавчої чи судової гілок державної влади, вона являється самостійною інституцією в системі державних органів.

Відповідно до змін Конституції України від 2 червня 2016 р [9], суттєво змінено статус прокуратури України - поняття «прокуратура України» замінено на поняття «прокуратура в Україні».

Стаття 1311 нової Конституції України визначає, що в Україні діє прокуратура, яка здійснює:

1. «підтримання публічного обвинувачення в суді;

2. організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку;

3. представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом» [7].

Як зауважили дослідники даної проблематики, з прийняттям кримінально – процесуального кодексу (далі - КПК) України «...по суті відбулась руйнація радянської моделі кримінального процесу зі спробою поставити кримінальне судочинство нашої держави на рейки європейської моделі кримінальної юстиції» [11, с. 45].

Досить тривалий час реформування прокуратури як державного органу загалом і статус прокурора як учасника кримінального провадження, вважалися пріоритетним напрямком перезавантаження правової системи України [12].

Варто звернути увагу, що з прийняттям КПК України від 2012 року, правоохоронні органи держави, можна сказати, «отримали двох прокурорів», схожих за назвою, але різних за процесуальними повноваженнями: прокурор - процесуальний керівник досудовим розслідуванням та прокурор - керівник органу прокуратури [13].

В різні часи становлення органів прокуратури була й різною пріоритетність виконання завдань - за період Литовських статутів та Українського трибуналу основними функціями прокуратури був захист інтересів правосуддя; при Російській імперії захищались інтереси Верховної влади, потім правосуддя; при відродженні української державності в першій половині ХХ століття - захист інтересів громадян та держави; в Радянський період - захищали інтереси владної партії, революції, держави [2].

Висновок: Отже, історичний аналіз становлення та розвитку прокуратури показав не тільки зміну основних сфер її діяльності, але й завдань, функції та напрямів їх удосконалення. Тому створення нової моделі діяльності прокуратури,

як органу правозахисту, забезпечить реалізацію публічного інтересу, тобто охорони та захисту суспільних благ, цінностей та загальнолюдських відносин.

1.2. Структура та функції прокуратури України

«Згідно статті 1 Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 № 1697-VII, «прокуратура України становить єдину систему, яка в порядку, передбаченому цим Законом, здійснює встановлені Конституцією України функції з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави» [8].

Так як діяльність прокуратури являється елементом системи стримувань і противаг між гілками влади в державі, вона не підпорядкована виконавчій чи судовій владі.

На сьогоднішній день захисна діяльність органів прокуратури являється найважливішим чинником зміцнення законності та правопорядку, втіленням обов'язку держави утвердження та забезпечення прав і свобод людини і уособлює в собі відпечаток історичних традицій здійснення нагляду за дотриманням правових норм. [14]

Правовою основою організації і діяльності органів прокуратури є Конституція, Закон України "Про прокуратуру", кримінально-процесуальне, цивільно-процесуальне, адміністративне, кримінально - виконавче, господарсько - процесуальне законодавство та інші закони України, а також визнані Україною відповідні міжнародні договори й угоди [14].

На сьогоднішній день система прокуратури України побудована за принципами територіальності та спеціалізації, складена двома підсистемами (територіальна і спеціалізована), та включає чотири ланки:

- 1) Офіс Генерального прокурора;
- 2) обласні прокуратури;
- 3) окружні прокуратури;
- 4) Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП), Спеціалізована екологічна прокуратура.

«В разі потреби рішенням Генерального прокурора можуть утворюватися спеціалізовані прокуратури на правах структурного підрозділу Офісу Генерального прокурора, на правах обласних прокуратур, на правах підрозділу обласної прокуратури, на правах окружних прокуратур, на правах підрозділу окружної прокуратури. Перелік, утворення, реорганізація та ліквідація спеціалізованих прокуратур, визначення їх статусу, компетенції, структури й штатного розпису здійснюється Генеральним прокурором» [15].

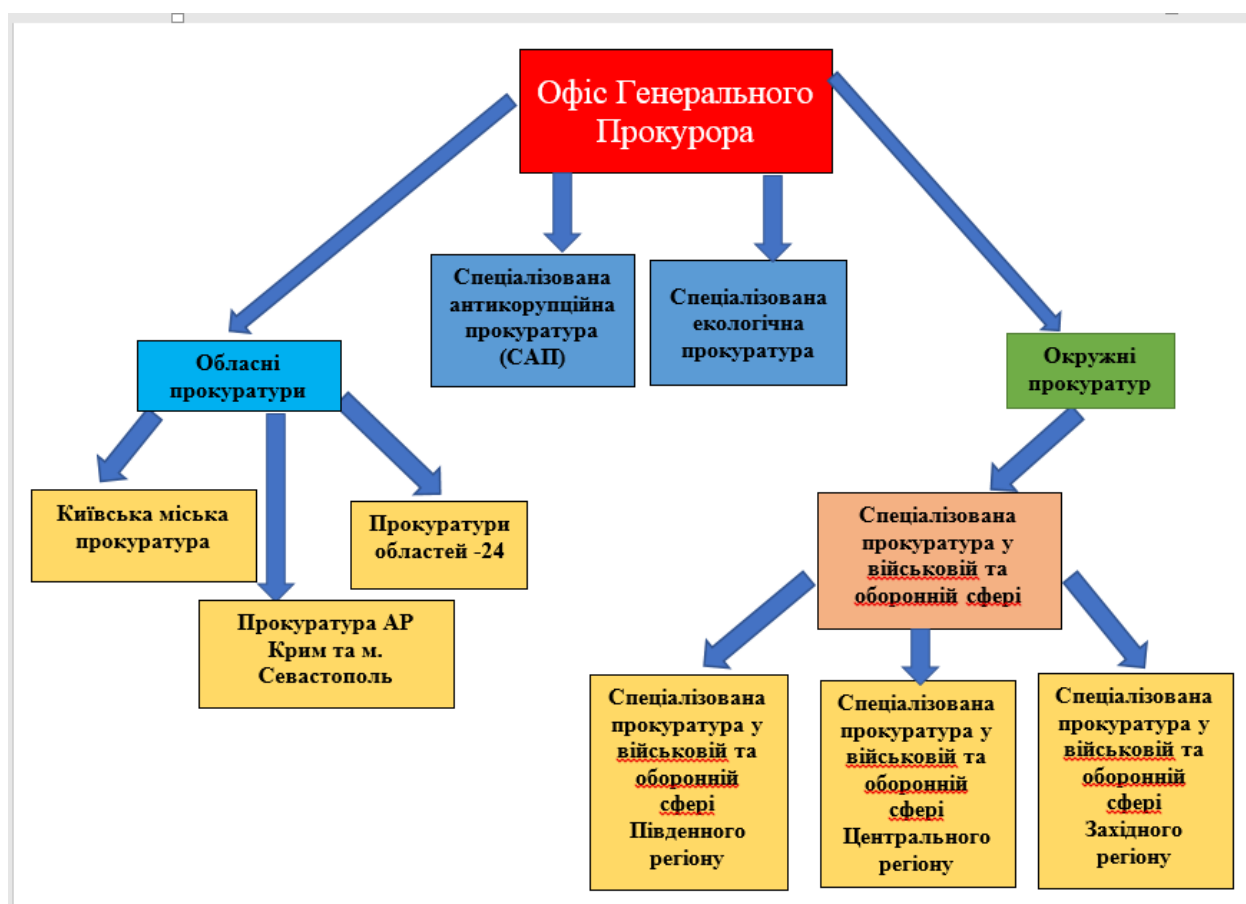

Рис. 1.1. Структура органів прокуратури

Згідно статті 2 Закону України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 № 1697-VII, «1. На прокуратуру покладаються такі функції:

- 1) підтримання державного обвинувачення в суді;
- 2) представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених цим Законом та главою 12 розділу III Цивільного процесуального кодексу України;

{Пункт 2 частини першої статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом № 263-IX від 31.10.2019}

3) нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство;

4) нагляд за додержанням законів при виконанні судових рішень у кримінальних справах, а також при застосуванні інших заходів примусового характеру, пов'язаних з обмеженням особистої свободи громадян.

2. З метою реалізації своїх функцій прокуратура здійснює міжнародне співробітництво.

3. На прокуратуру не можуть покладатися функції, не передбачені Конституцією України» [8].

1.3. Моделі прокурорського нагляду в зарубіжних країнах

Зважаючи на євроінтеграційні прагнення України, потрібно враховувати принципи організації, напрями, функції та методи діяльності прокуратури України з прокуратурами європейських держав. Саме тому потрібно досліджувати особливості становлення органів прокуратури в країнах Європи та світу, підмітивши ключові фактори, які сприяли формуванню сучасної європейської моделі прокуратури [16].

Існує безліч варіантів знаходження інституції прокуратури в державних органах - в структурі виконавчої чи законодавчої влади; як частини системи судової влади, комбіноване поєднання, може бути віднесена до інших державно-правових структур тощо. Важко дати чітку та однозначну відповідь щодо переваг тих чи інших інституційних і функціональних моделей прокуратур [17].

«Сьогодні у світі сформовано три основні функціональні моделі прокуратури: прокуратура з домінуючою функцією - кримінальне переслідування (США, Франція, ФРН та інші)» [18, с. 440, 442]; «прокуратура з домінуючою функцією - нагляд за законністю (КНР, В'єтнам); змішана функціональна модель прокуратури зводиться до наявності двох вказаних основних функцій (країни пострадянського простору)» [19, с. 83].

Для романо-германського типу правової системи – це законодавство, для англоамериканського – це судова культура (прецедент), а для релігійного типу - правосвідомість (ідеологія).

Процес реформування органів прокуратури романо-германського типу (в тому числі і в Україні), є простішим, так як він є адаптованішим до ручного управління та вдосконалення відповідно до потреб та обставин конкретного періоду життя.

Варто зауважити, що визначення державного органу, який відповідає за кримінальне переслідування правопорушників, у Європі є подвійним з тієї причини, що воно походить від двох різних основ:

«французька модель «*ministere public*», відповідно до якої посадові особи мають фактичну монополію кримінального переслідування в межах слідчої системи; англосаксонська модель з її традиціями, в яких кримінальне переслідування може бути порушене як з боку жертви, так і з боку поліції (прецедентна система)» [2, с.238].

Модель побудови інституції прокуратури Франції вважається «класичною» для країн Європи, так як її структуру запозичили багато країн при формуванні системи національного законодавства.

Згідно законодавства Франції ст. 31 і 32 Кримінально - процесуального кодексу, «прокуратура в кримінальному процесі здійснює кримінальне переслідування і вимагає застосування закону. Вона забезпечує виконання судових рішень» [2, с.145].

Започаткув французьку прокуратуру король Філіпп IV Красивий, який у 1302 р. своїм ордонансом визначив статус королівських прокурорів при судах [22].

Органи прокуратур Франції відносяться до виконавчої гілки влади і підпорядковуються міністерству юстиції. Організація і функції прокуратури, процесуальний статус прокурора регламентований КПК Франції, кодексом судової організації і ордонансом № 58- 1270 [22].

Посадові особи прокуратури тісно пов'язані з суддівським корпусом (обоє називаються магістратами), тому що мають подібну фахову підготовку і в ході своєї кар'єри нерідко переходять із прокурорів у судді і назад.

Основа кадрового набору до прокуратури полягає в принципі єдності судового корпусу. Ця єдність судового корпусу впливає з взаємопроникності функцій суддів і прокурорів. Прокурор може в будь-який момент своєї кар'єри стати суддею, і навпаки. «Ця можливість переміщення між суддівським корпусом та прокуратурою є джерелом збагачення професійного досвіду» [22].

Прокуратура є централізованою системою органів. «Вона діє в особі генеральних прокурорів, генеральних адвокатів та їхніх заступників при

апеляційному та касаційному судах, прокурорів республіки і їх заступників при судах великої інстанції, що мають статус магістратів судової системи» [22].

Схема побудови прокуратури збігається з структурою судів.

Кожний апеляційний суд має генерального прокурора і помічників.

Він прямо підпорядкований міністру юстиції і наділений правом давати вказівки всім посадовцям прокуратури в районі компетенції апеляційного суду. Під його наглядом перебувають і всі посадові особи судової поліції. Генеральні прокурори безпосередньо підпорядковані міністру юстиції. У них є компетенція давати обов'язкові для виконання вказівки нижчестоящим прокурорам в районі відання апеляційного суду [22].

Посадові особи прокуратури призначаються на посаду і звільняються з посади президентом республіки за пропозицією міністра юстиції за наявності висновку палати вищої ради магістратури, компетентної щодо прокурорів. Зазначена палата включає президента республіки, заступника міністра юстиції, п'ять прокурорів, одного суддю, державного радника і трьох осіб, що не входять до складу парламенту і судових органів. Генеральні прокурори касаційного та апеляційних судів призначаються президентом республіки без погодження палати. До компетенції палати входить висловлювання думки про накладення дисциплінарних стягнень на посадових осіб прокуратури.

Основними принципами організації та діяльності прокуратури є ієрархічна субординація, цілісність, відповідальність і незалежність. Діяльність кожного прокурора розглядається як діяльність прокуратури в цілому. Присутність одного і того ж прокурора при розгляді справи не потрібно, його може змінити інший працівник прокуратури. Прокуратура не несе відповідальності за допущені під час кримінального переслідування порушення закону. Вона не може бути притягнута до відшкодування судових витрат і до відшкодування збитків особі, визнаній винною, що є гарантією незалежності і позбавляє

прокурора від переслідувань незадоволених громадян. Прокурори незалежні по відношенню до суду і до сторін в кримінальному процесі.

Принцип підпорядкованості прокурорів міністру юстиції відбивається в їх правовий статус: на них не поширюються гарантії незмінності, якими користуються судді відповідно до ст. 64 Конституції Франції. У зв'язку з цим вони теоретично можуть бути зміщені з посади міністром юстиції або піддані дисциплінарному стягненню, однак на практиці такі рішення приймаються вкрай рідко, так як вони можуть бути неправильно сприйняті громадською думкою як втручання політичної влади в діяльність судових органів.

Основною функцією прокуратури є кримінальне переслідування. Французький кримінальний процес має декілька етапів: дізнання, досудове слідство (першої та другої інстанцій), порушення кримінального переслідування, судовий розгляд, апеляційне провадження і касаційне провадження [22].

Судова поліція у Франції - поліція і жандармерія - здійснює дізнання у кримінальних справах. Попереднє слідство здійснюється слідчим суддею, який перебуває в організаційному підпорядкуванні судових органів. Ці органи діляться на слідчі органи першої інстанції (слідчі судді, які здійснюють свою діяльність одноособово) і другої інстанції (слідчі камери, які здійснюють свою діяльність колегіально), тобто утворюють ієрархічну систему.

Слідчий суддя має статус магістрату, призначається на посаду в порядку, встановленому для судових магістратів, входить до складу виправного суду на правах його члена і в зв'язку з цим користується гарантіями незалежності і незмінності, як і будь-який інший суддя. При кожному слідчому судді передбачена посада помічника-секретаря, який зобов'язаний бути присутнім при проведенні всіх слідчих дій.

Слідчий суддя при здійсненні своїх обов'язків не є суддею у власному розумінні цього слова, тобто він не розглядає кримінальні справи по суті, а лише

встановлює факти, що відносяться до скоєного порушення кримінального закону і до особи порушника. Більш того, йому прямо заборонено приймати участь в розгляді кримінальних справ, якими він займався в якості слідчого судді.

Діяльність судової поліції носить допоміжний характер по відношенню до діяльності прокуратури. Поліція провадить всі передбачені законом види дізнання, потрібні для прийняття прокурором рішення звинувачувати чи ні [22].

Французька прокуратура базується на поділі функцій обвинувачення, захисту і вирішення справи. У той же час у французькому кримінальному процесі орган, що веде провадження у справі в ході попереднього розслідування (слідчий суддя) або судового розгляду (суд), відіграє активну роль. Зокрема, в зобов'язання суду входить встановлення істини у справі незалежно від ініціативи сторін. Саме суду, а не прокуратурі, належить ключова роль в допиті свідків і інших осіб, в дослідженні всіх зібраних доказів. Порядок їх дослідження визначає суд.

Процесуальний порядок і наслідки відмови прокурора від обвинувачення також характерні для типово континентальної форми кримінального процесу. Згідно традиційної французької теорії прокурор є представником суспільства в кримінальному процесі, але не може розпоряджатися долею публічного позову і відмовитися від кримінального переслідування. Якщо прокурор вважає, що звинувачення пред'явлено помилково, то це не знімає з суду обов'язки розглянути справу по суті і винести вирок» [22].

Основне завдання прокуратури в цивільному процесі - це нагляд за законністю прийнятих суддями рішень, представлення та захист інтересів суспільства в цілому і соціально незахищених категорій громадян (інвалідів, неповнолітніх і т.д.) зокрема. Прокурор бере участь у справах про визнання безвісно відсутнім, представляє інтереси осіб, які перебувають під опікою чи

підкуванню, у справах про перевірку законності приміщення в психіатричні установи.

Прокурори республіки віддають розпорядження про внесення виправлень до актів цивільного стану і про відновлення знижених або зниклих актів [22].

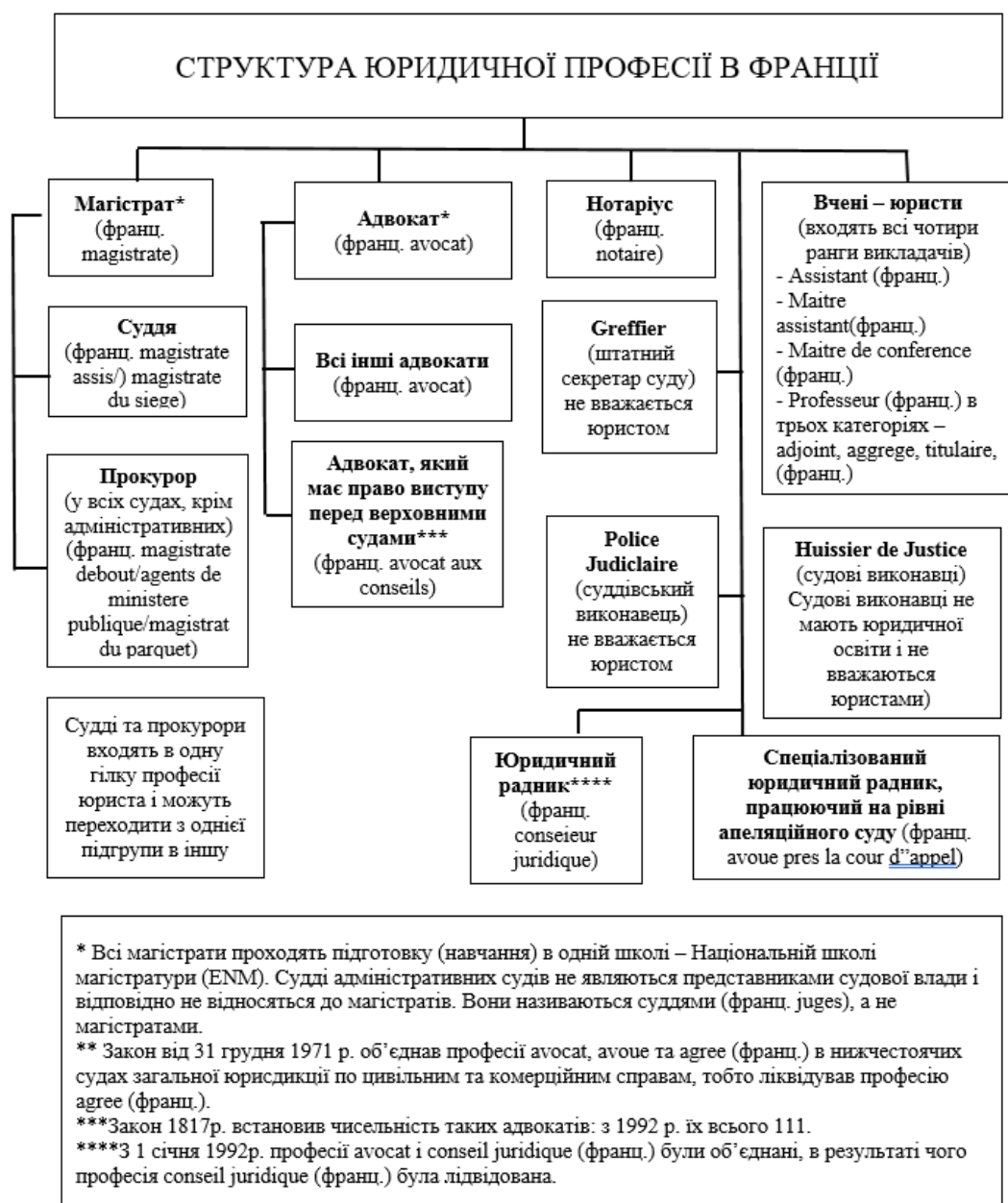

Рис. 1.2. Структура юридичної професії в Франції

Джерело:

URL: <https://xn--e1aogju.xn--plai/upload/000/u1/2466/58eeecfb.jpeg.webp>

«Прокуратура в США складається з двох самостійних прокуратур -

Федеральної прокуратури та прокуратури штатів». Вона називається аторнейською службою, а прокурори – аторнеями [23].

Прокуратура штатів віднесена до виконавчих органів влади. Федеральну прокуратуру очолює Генеральний Аторней (Генеральний прокурор).

Вищою посадовою особою Федерального Уряду є Міністр юстиції. Він та заступники міністра Уряду представляють Штати у вирішенні всіх юридичних питань, надають юридичну допомогу Президентові та керівникам інших міністерств.

Міністерство юстиції США має численні відділи і служби: Федеральне бюро розслідування, Агентство по наданню сприяння проведенню в життя законів, Службу міграції і натуралізації, Службу громадських відносин (створена відповідно Акту про громадянські права 1964 року для координації діяльності Федерального Уряду в галузі громадянських прав) [23].

На Генерального аторнея покладено ті функції, які в інших державах виконують органи прокуратури, міністерство внутрішніх справ, органи розвідки і кримінального розшуку, тюремні відомства.

На сферу діяльності федеральної прокуратури в США покладено набагато більше функцій, ніж в інших державах.

Процесуальне та політичне керівництво Генеральним аторнеєм здійснює Президент США, на якого за статтею 2 Конституції США покладено функції «забезпечувати точне виконання законів» [23]. Він за порадою і згодою Сенату призначає Генерального прокурора.

Генеральний прокурор США здійснює нагляд за прокурорами США і контролює їх діяльність.

В основні обов'язки Генерального прокурора США входить представництво інтересів уряду США в судах, консультування уряду з юридичних питань, забезпечення виконання федерального законодавства - реалізуються через відповідним чином організовані підрозділи Міністерства юстиції та через Прокурорів США.

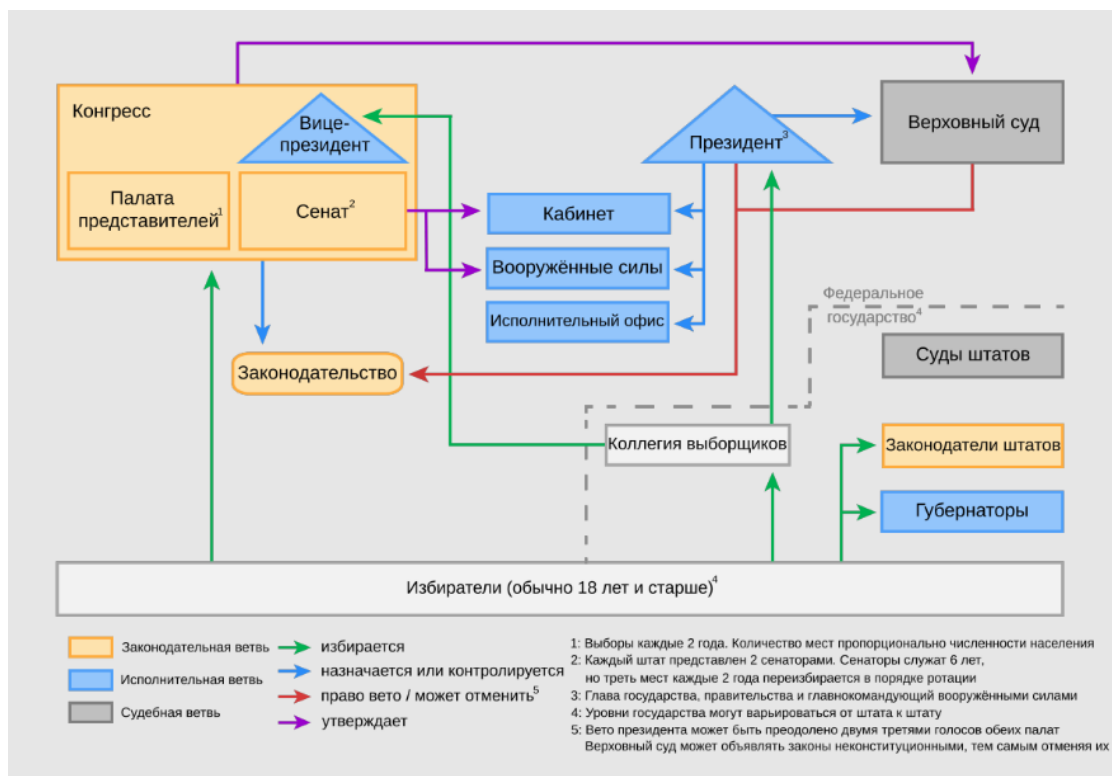

Рис. 1.3.

Джерело: URL: Структура юридичної професії в США

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/2/2f/Political_System_of_the_United_States_rus.png/1200px-Political_System_of_the_United_States_rus.png

ВИСНОВОК:

Отже, особливості формування та розвитку прокуратури у різних державах проявляються у складних механізмах з чисельними зв'язками та інструментами, специфікою функціонування, що формується поступово, іноді десятиріччями.

Тому, запроваджуючи досвід закордонних держав в Україні, необхідно звернути увагу на національні особливості й потреби сучасного розвитку української держави, з урахуванням правового статусу прокуратури та специфіки його діяльності.

РОЗДІЛ 2 РЕФОРМУВАННЯ ПРОКУРАТУРИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

2.1. Стан реформи та показники діяльності в органах прокуратури України

Після ухвалення Верховною Радою 19 вересня 2019 року закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» [40], в системі органів прокуратури України проводиться реформа, направлена на радикальну зміну стандартів діяльності прокуратури.

Зміни повинні відбуватися і у внутрішніх процесах (єдині стандарти, уніфікація, оптимізація, чесність та прозорість в оцінці та розвитку, в акценті на навчанні), і в зовнішніх (в сервісній функції для суспільства, ефективній роботі з громадянами тощо).

Мета реформи - нова ефективна модель прокуратури, яку буде поважати громадянське суспільство і де буде престижно працювати завдяки можливостям чесного кар'єрного зростання та професійного розвитку [24].

Впродовж 2020 року Офісом Генерального прокурора, керівниками обласних прокуратур вжито низку організаційних і практичних заходів, спрямованих на підвищення ефективності кадрової роботи, оптимізації штатної чисельності та реформування відомства [25].

Після затвердження першої в історії прокуратури Стратегії розвитку на 2021-2023 роки, інтерес міжнародної спільноти до України значно посилюється.

Цей документ став гарантом намірів всесторонньо переформатувати органи прокуратури, підвищити рівень її відкритості та налагодити результативну комунікацію з усіма партнерами [26].

Кроки реформи

Рис. 2.1. Кроки реформи органів прокуратури України

Джерело: URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/reform>

Першочергово в рамках перетворень проведено атестацію прокурорів. На початок реформи в системі органів прокуратури налічувалося 11702 прокурорів, станом на 21 січня 2021 атестацію успішно подолали 7 157 прокурорів, що становить 64% від попередньої чисельності. Прокурори проходили тести на знання законодавства, IQ-тести та співбесіди на доброчесність. [25].

Атестація прокурорів

Рис. 2.2. Атестація прокурорів

Джерело: URL:

<file:///C:/Users/Sumysecretariat2/Downloads/%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%20%D1%83%202020%20%D1%80%D0%BE%D1%86%D1%96.Pdf>

Незважаючи на зменшення чисельності прокурорських працівників на більш ніж 30%, основні показники якості роботи не тільки втрималися на рівні попередніх періодів, а деякі ще й покращилися.

Кількість кримінальних проваджень стрімко зросла, а результативність їх розкриття підвищилася, про що яскраво свідчить збільшення питомої ваги розкритих правопорушень: у 2019 році - на рівні 29,5%, у 2020 - 34,3%, а в 2021 - 39% (рис.2.3.).

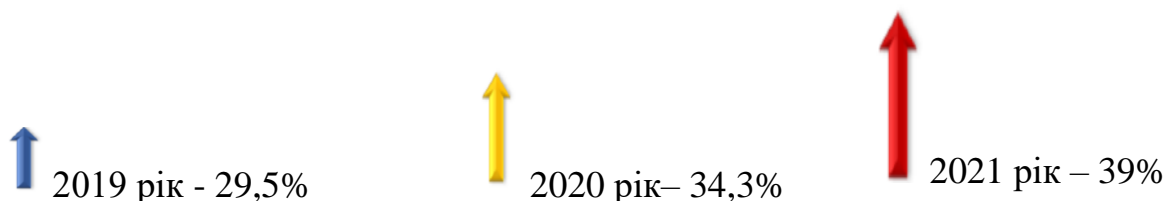

Рис. 2.3. Питома вага розкритих правопорушень

Протягом попередніх двох років значно посилено протидію організованим злочинності, тому є позитивна динаміка збільшення кількості знешкоджених злочинних угруповань.

У першому півріччі 2019 року - 198, у 2020 році більше на 15%, за 2019 рік- 227, а за 6 місяців 2021 - уже на 56% більше за 2019 рік, тобто 354 викритих організованих групи [26].

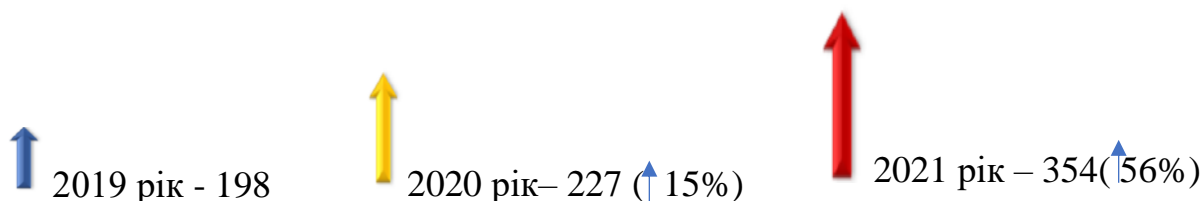

Рис. 2.4. Знешкоджені злочинні угруповання

Також на вимогу часу створено підрозділ боротьби з кіберзлочинами, ведеться активна робота з впровадженням інших спеціалізацій прокурорів - вдосконалення професійного розвитку в ювенальній юстиції та боротьбі з домашнім і гендерно зумовленим насильством [26].

Відновлена та розвивається співпраця української прокуратури з неурядовими, науковими та міжнародними організаціями й експертами, а також міжнародними партнерами [26].

«Особи, делеговані міжнародними і неурядовими організаціями, проектами міжнародної технічної допомоги та дипломатичними місіями брали активну участь в комісіях, що проводили атестацію та добори на вакантні посади» [26].

Ще однією важливою ціллю реформи є **комунікація з суспільством**. Розбудовується довірливий діалог з громадськістю шляхом збору проблемних питань через секторальні майданчики та пошуку їх вирішення. Як приклад, створено «групи в Офісі Генпрокурора і в областях щодо захисту прав журналістів від перешкоджання діяльності, активізації розслідування злочинів відносно представників ЗМІ» [26].

Протягом 2020 - 2021 років, Офісом Генерального прокурора активно використовуються можливості сучасних засобів комунікації. Створено

офіційний Telegram-канал Офісу Генерального прокурора. Оновлено та суттєво вдосконалено формат подачі інформації на офіційних сторінках відомства у соціальних мережах Facebook, Twitter і на YouTube-каналі з використанням нових можливостей та інструментів. Адаптовано до потреб ЗМІ та загальної аудиторії форму подачі відеоінформації. Запущено щотижневі відео-дайджести головних новин тижня.

«Триває процес налагодження відкритої та результативної комунікації з медіа, неурядовими та міжнародними організаціями. Через друковані та електронні ЗМІ, повідомлення інформаційних агентств, телерадіорепортажі громадськість дізнається про реальні результати роботи прокуратури» [26].

Важливо відновити діяльність органів прокурорського самоврядування.

Цей крок розпочато зі створення Ради прокурорів України та органу, що здійснює дисциплінарне провадження.

До повноважень Ради прокурорів відноситься внесення рекомендацій «..про призначення та звільнення прокурорів з адміністративних посад; організація впровадження заходів щодо забезпечення незалежності прокурорів, поліпшення стану організаційного забезпечення діяльності прокуратур» [27]; розгляд питань правового, «соціального захисту прокурорів та членів їхніх сімей і прийняття відповідних рішень з цих питань; розгляд звернень прокурорів та інших повідомлень про загрозу незалежності прокурорів, вжиття за наслідками розгляду відповідних заходів; звернення з пропозиціями про вирішення питань діяльності прокуратури до органів державної влади та органів місцевого самоврядування; здійснення контролю за виконанням рішень органів прокурорського самоврядування; надання роз'яснень щодо додержання вимог законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів у діяльності прокурорів, голови чи членів відповідного органу, що здійснює дисциплінарне провадження» [27].

Орган, що здійснює дисциплінарне провадження, має наступні повноваження: «проведення добору кандидатів на посаду прокурора; участь у

переведенні прокурорів; розгляд дисциплінарних скарг про вчинення прокурором дисциплінарного проступку та здійснення дисциплінарного провадження; за результатами дисциплінарного провадження і за наявності підстав прийняття рішення про накладення на дисциплінарного стягнення або рішення про неможливість подальшого перебування особи на посаді прокурора» [27].

На виконання вимог Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» і відповідно до Закону України «Про прокуратуру», для підвищення кваліфікації прокурорів та державних службовців органів прокуратури, підготовки осіб, які успішно пройшли процедуру добору на посаду прокурора, 05.03.2020 року створено Тренінговий центр прокурорів України (далі - ТЦПУ) при Офісі Генерального прокурора. ТЦПУ функціонує на базі Національної академії прокуратури України, яка ліквідована на підставі постанови Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 175 «Деякі питання реалізації законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» [25].

ТЦПУ надано повноваження щодо організаційного забезпечення та технічного супроводу щодо добору прокурорів Офісу Генерального прокурора, прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, атестації прокурорів обласних та окружних прокуратур [25].

Прокурорський склад працівників повинен постійно самовдосконалюватися, підвищувати свій професійний рівень. Для підвищення кваліфікації корисно ввести спеціальні програми стажування прокурорів у прокуратурах вищої інстанції та за кордоном. Це дозволить вивчити та запровадити міжнародний досвід. Така практика довела свою ефективність в реформуванні правоохоронної системи ряду країн, зокрема в Польщі, Угорщині, Чехії, Грузії та ін.

Висновки: Таким чином, показники діяльності прокуратури України

підкреслюють необхідність реформування прокуратури як в організаційно – функціональному розрізі, так і у механізмах реалізації її діяльності. Сучасна система прокуратури України будується за принципами територіальності та спеціалізації і, відповідно, складається з двох підсистем (територіальних і спеціалізованих) і чотирьох ланок. Створення та функціонування окружних прокуратур не вимагає змін у організаційній структурі цих прокуратур, а забезпечує ефективність діяльності системи прокуратури України.

2.2. Зарубіжний досвід використання програмного забезпечення для організації документообігу в державних установах і силових структурах

Поява електронної документації стала основною ознакою розвитку інформаційного суспільства та електронної демократії у всіх країнах світу, більшість сучасної документації переходить у електронну форму, а сутність документа переноситься з матеріальної складової до інформаційної [55].

Найбільш впроваджені в державних органах та органах публічної влади України такі системи електронного документообігу: «АСКОД», «DocsVision», «iTS Office», «Optima Work-Flow», «Megapolis.Документообіг», «Lotus Notes», «КАІ-Документообіг», «Діловод», «Діло», «Діло-Підприємство», «ДОК ПРОФ 2.0», «el-Dok system», «FossDoc», «IDS-Documents», «ІС:Документооборот ПРОФ» [[http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_02\(37\)/12.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2018/2018_02(37)/12.pdf)].

Важливим завданням є вивчення досвіду країн зарубіжжя, які давно й успішно впровадили програмне забезпечення (ПЗ) для організації електронного документообігу. Розглянемо один з поширених програмних продуктів - ЕСМ Alfresco.

«Alfresco - унікальна платформа, на базі якої можлива побудова рішень найширшого спектра призначення: систем електронного документообігу, систем автоматизації бізнес-процесів і управління проектами, порталів, архівів, систем публікації інформації в соціальних мережах, систем організації спільної роботи співробітників, партнерів по бізнесу і клієнтів, а також багатьох інших» [55].

Ось кілька прикладів ефективного впровадження Alfresco в державних установах і силових органах зарубіжних країн.

NASA Langley Research Center (США) - найстаріший галузевий дослідний центр NASA, що надає аеронавігаційне, аероакустичне і структурне тестування, а також дослідні послуги для департаментів NASA, Міністерства оборони США (Department of Defense (DoD)) і комерційних клієнтів» [55]. (<https://www.alfresco.com/customers/nasa-langley-research-center>).

«Агентство NASA досліджувало велику кількість систем управління документами та дійшло висновку, що платформа Alfresco найкращим чином відповідає всім вимогам» [55].

Основні «плюси» впровадження Alfresco такі:

- створено відкрите і безпечне середовище для колективної роботи;
- розширені можливості для колективної роботи; полегшено поточне налаштування системи;
- проведена міграція понад 800 сайтів і 200 тис. документів до нової системи;
- організований загальний доступ до контенту для 3000 користувачів [55].

«Спільнота Агломерації Монпельє (Франція) забезпечена надійною взаємодією з 31 муніципалітетом, завдяки Alfresco In The Cloud (<https://www.alfresco.com/customers/agglomeration-community-montpellier>).

«Спільнота Агломерації Монпельє (Франція) забезпечена надійною взаємодією з 31 муніципалітетом, завдяки Alfresco In The Cloud» [<https://www.alfresco.com/customers/agglomeration-community-montpellier>].

Спільнота Агломерації Монпельє зробила кроки з цифровізації керівних документів і процесів.

Уряд Франції зобов'язав державні органи влади, щоб документообмін проводився між місцевими громадами та ключовими партнерами по місцевому самоврядуванню, виключно в електронному вигляді» [55].

Для цього необхідно було вирішити такі завдання:

- «створити спільний цифровий простір для внутрішніх користувачів і зовнішніх партнерів;
- перевести в електронний вигляд документи і виконувати вимоги Уряду щодо модернізації, архівування документів та економії витрат;
- замінити файлові сервери рішенням, яке інтегровано з інформаційною системою, і може обробляти права користувачів, метадані та управління версіями;

- зберігати довідкові документи (укладені контракти, специфікації вимог, замовлення на покупку і т. д.) в кожному департаменті і зробити їх доступними;
- забезпечити доступ в Інтернет і на мобільних пристроях» [55].

Програма Alfresco стала найкращим рішенням по управлінню документами, що відповідає чітким вимогам ІТ-відділу Спільноти Агломерації. В результаті були зекономлені значні бюджетні кошти і система просто інтегрувалася з аналогічними програмами.

«Брістольська Міська Рада (Великобританія)»

[<https://www.alfresco.com/customers/bristol-city-council>].

Брістоль обслуговується унітарним органом - Брістольською Міською Радою, яка надає публічні послуги жителям Брістолю. Результати впровадження Alfresco тут в Брістольську Міську Раду такі:

- «поліпшено внутрішнє співробітництво та співпраця з зовнішніми партнерськими агенціями;
- забезпечено впровадження інноваційних методів роботи з персоналом, включаючи мобільні, які співпрацюють з віддаленими кадровими ресурсами та звітністю;
- забезпечено підтримку автоматизованих цифрових послуг для бізнесклієнтів;
- за умови повної реалізації технічного рішення до 7000 співробітників зможуть співпрацювати одночасно;
- оптимізоване і автоматизоване управління електронними документами;
- забезпечено більш простий обмін даними в Раді і з зовнішніми організаціями;
- підвищено продуктивність і ефективність надання послуг громадянам» [55].

Висновок: Наведені приклади підтверджують актуальність використання вільного ПЗ для організації електронного документообігу в державних установах та силових структурах. Отже, саме електронний документообіг забезпечить реалізацію ефективних реформ в прокуратурі для покращення ефективності її роботи.

РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОЇ ПРОКУРАТУРИ

3.1. Заходи щодо покращення роботи прокуратури України

Загальні критерії оцінювання ефективності діяльності працівників прокуратури варто прописати в Законі України «Про прокуратуру».

Нові показники ефективності діяльності (KPI) потрібно максимально упростити, зрозумілі та застосовувані у всьому світі: кількість вироків, витрачений час на провадження, витрачені ресурси на провадження, розмір реально відшкодованої шкоди.

Прокуратура повинна виконувати покладені на неї функції та завдання оперативно та в найкоротші строки. Затримки в розслідуванні різного роду справ негативно впливають на результат розслідування, а часто навіть не дають можливості його завершити. Прокурори витрачають близько 40% часу, відповідаючи на запити вищих прокуратур, не пов'язані безпосередньо з їх функціями. Для усунення цієї проблеми варто визначити підходи для забезпечення ефективності прокурорів на місцях, збалансувати розподіл функцій між органами прокуратури різних рівнів.

Розширення мережі спеціалізованих прокуратур.

Вузьконаправлена діяльність прокурора спеціалізованої прокуратури підвищує його професіоналізм в певному напрямку роботи. На сьогоднішній день в системі прокуратури України діє Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП), Спеціалізована екологічна прокуратура, та немає військової прокуратури.

Проте фахівець з організації прокуратури О. Баганець стверджує про недоцільність такого рішення в країні, де понад вісім років йдуть військові операції, існують військові злочини проти несення військової служби. Досудове провадження такого виду злочинів повинні здійснювати виключно військові

прокурори, у яких є досвід розслідування таких непростих справ в складних умовах, які цивільні прокурори всесторонньо розглянути не в змозі.

Загальновідомо про функціонування військових спеціальних прокуратур, наприклад, в Данії, Польщі, Чехії, Румунії, Греції, Угорщині, Словаччині та інших європейських країнах» [15]

Беручи до уваги іноземний досвід, крім вищезазначених країн, військові прокуратури існують і в інших державах світу. Наприклад, у Великобританії функціонують Служба військових прокурорів, військові суди та військова поліція. Військовослужбовці Канадської служби військової прокуратури - це особливий підрозділ у складі Збройних сил Канади. Вони керують розслідуванням злочинів, скоєних військовослужбовцями, а також передають справи у військовий суд, де підтримують обвинувачення. Військовий суд може функціонувати у будь-якому місці, де дислокуються ЗС Канади: від тимчасового місця дислокації в Афганістані до зали суду в Оттаві.

У США система військової юстиції діє з 1806 року на підставі Єдиного кодексу військової юстиції. Там функціонує розгалужена система військових судів, військові прокурори, військові адвокати, служби розслідувань у кожному виді ЗС та військова поліція.

Ця умова дає можливість вчасно реагувати на порушення законодавства та невідкладно надавати захист прав військовослужбовців.

Такий принцип організації прокурорського нагляду забезпечить ефективне виконання функцій захисту під час розгортання або передислокації військ у випадках бойових дій, надзвичайних ситуацій чи миротворчих місій [42].

Запобігання корупції.

«Метою Антикорупційної стратегії на 2020–2024 роки названо досягнення суттєвого прогресу у запобіганні та протидії корупції, а також забезпечення злагодженості та системності антикорупційної діяльності усіх органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Згідно з даними опитування щодо

рівня корупції, найбільш пріоритетним напрямом боротьби з корупцією і для бізнесу (57% респондентів), і для населення України (52% респондентів), є очищення від корупції судової системи. На думку представників бізнесу, найбільш пріоритетними напрямками у протидії корупції є поліція і прокуратура (41%), податкова і митна сфери (32%), фінансування партій та передвиборчих кампаній (25%), охорона здоров'я (24%), оборона і безпека (23%)» [44].

До інноваційних способів запобігання та протидії корупції в органах прокуратури запропоновано віднести такі:

«– запровадження електронної системи управління персоналом, яка буде включати автоматизовану систему розподілу справ між прокурорами з урахуванням спеціалізації та досвіду роботи;

– розроблення в рамках електронної системи управління персоналом прозорої та дієвої системи оцінки якості роботи прокурорів, з огляду на результати якої будуть прийматися кадрові та управлінські рішення, а також рішення про преміювання прокурорів;

– реалізація концепції «прозорого офісу» з використанням систем відеоспостереження;

– затвердження наказом Генерального прокурора нового порядку проведення таємної перевірки доброчесності прокурорів на виконання ч. 5 ст. 19 Закону України «Про прокуратуру» (новий порядок має включати не тільки перевірку анкети доброчесності прокурора, але й альтернативні способи таємної перевірки доброчесності);

– прийняття окремого наказу Генерального прокурора, яким буде затверджений механізм забезпечення запобігання та протидії корупції як поза межами кримінальних проваджень, так і в самій системі органів прокуратури (на виконання перспективної Антикорупційної програми Офісу Генерального прокурора на 2021–2022 роки)» [44].

Наведений перелік інноваційних способів запобігання та протидії корупції в органах прокуратури не є вичерпним, що обумовлює необхідність подальшого дослідження цієї тематики задля формулювання конкретних пропозицій щодо внесення змін до чинного національного законодавства у сфері запобігання корупції» [44].

Дебюрократизація. Значна бюрократизація, численне паперове листування призвели до дуже низької ефективності роботи окружних прокуратур. Для цього необхідно провести аналіз процесів у кримінальному судочинстві з метою спрощення відповідних процедур та забезпечення швидкого правосуддя.

Діджиталізація. Максимально відмовитись від паперового варіанту кримінального провадження до 2025 року та ліквідувати всі зайві процеси. У сучасному світі неможливо досягти організаційної культури без цифровізації та використання найсучасніших ІТ-рішень.

Стрімкий науково-технічний прогрес в усьому світі стимулює перехід кримінального провадження в електронну сферу. З 2018 року в українському кримінальному законодавстві введено змішаний або частково електронний кримінальний процес, тобто паперове провадження з елементами електронної фіксації. Судове розслідування починається з електронної процедури – внесення слідчим (прокурором) відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань (ЄРДР), результатом якої є електронний процесуальний документ, автоматично сформований системою (витяг).

На всіх інших стадіях процесуальні рішення і юридичні факти ініціюються, узгоджуються та приймаються винятково на паперових носіях, проте найбільш значущі з них обов'язково повинні фіксуватися у реєстрі. [2, с. 165].

Аналізуючи впроваджений в Чеській Республіці електронний реєстр кримінальних проваджень, бачимо ряд позитивних моментів, на які варто звернути увагу українському законодавцю:

«- автоматичне повідомлення в ЄРДР прокурора про початок досудового розслідування;

- електронну процесуальну взаємодію між слідчим та прокурором в рамках ЄРДР: вказівки та інформацію про їх виконання, запити, погодження процесуальних рішень тощо;

- формування шаблонів електронних процесуальних документів в ЄРДР на основі підсистеми уніфікованих формулярів;

- ведення в ЄРДР електронного кримінального провадження, тотожного паперовому, а в перспективі – перехід винятково до електронного формату;

- електронну процесуальну взаємодію органів досудового розслідування з іншими суб'єктами кримінального провадження» [2, с. 166].

Інформатизація діяльності правоохоронних органів здійснюється за рахунок підвищення ефективності роботи та взаємодії, за рахунок максимального використання інформаційно-комунікаційних технологій при виконанні покладених на них завдань.

Таким чином, буде досягнуто низка позитивних результатів:

I. Спрощення процедури досудового розслідування:

– електронний формат спілкування між суб'єктами провадження – ліквідація бюрократичних процедур, віддалений доступ до матеріалів слідства (зручність та оперативність);

– усунення необхідності перевезення чи пересилання паперових носіїв;

II. Вдосконалення систем контролю та нагляду:

– самостійне отримання суб'єктами нагляду актуальної інформації в мінімальні строки;

– «мінімізація випадків втрати, підробки чи видалення матеріалів досудового розслідування;

– оперативний моніторинг можливих процесуальних порушень шляхом опрацювання розширеної бази аналізованого матеріалу (за рахунок переведення значної частини паперових даних в електронні) в мінімальні строки» [45];

III. Економія бюджетних коштів:

- скорочення видатків на витратні матеріали (папір, фарба) та пересилання (конверти, поштові послуги);
- економія фонду заробітної плати шляхом скорочення чисельності працівників наглядових та контролюючих відділів, канцелярії, експедиції;
- економія ресурсів щодо зберігання паперових проваджень (відсутність архівів);

IV. Підвищення якості роботи органів прокуратури та органів досудового розслідування за рахунок усунення бюрократичних процедур і перерозподіл ресурсів на реальне розслідування злочинів.

Висновки та пропозиції.

«Вищезапропоновані заходи щодо покращення роботи прокурора та підвищення довіри населення до органів прокуратури в цілому створять належні умови для ефективної праці прокурора на основі сучасних досягнень у сфері наукової організації роботи. В умовах значного прискорення темпів науково-технічного прогресу, його перетворення на основний фактор інтенсивного економічного зростання та проникнення в усі сфери виробництва ефективно використання досягнень науки і техніки для вирішення завдання кримінального провадження – одне із найбільш актуальних завдань реформування досудового розслідування. Прокурор має суттєвий статус в системі прокуратури, тому ефективне здійснення його функцій забезпечить покращення роботи прокуратури в цілому та дасть поштовх для сталого розвитку України в європейському векторі» [45].

3.2. Електронний документообіг як засіб комплексного підходу у формуванні нової моделі прокуратури України

Комплексне реформування прокуратури України та її ефективне функціонування як державного органу потребують глибокого переосмислення й аналізу засад діяльності Генерального прокурора України, чіткого окреслення кола його повноважень [47]. Прокуратуру України треба вдосконалити згідно з кращими європейськими та світовими стандартами, включаючи перехід до нових технологій. Це реальний крок до зменшення зусиль і затрат часу та підвищення ефективності роботи.

Величезний об'єм інформації потребує суттєвого підвищення оперативності та ефективності роботи органів прокуратури, що сьогодні практично неможливо працювати без впровадження новітніх комп'ютерних технологій. Автоматизація руху даних, що має відношення до питань охорони суспільного порядку і боротьби зі злочинністю та відомостей для правоохоронних органів та міністерств і відомств, є найголовнішим завданням органів прокуратури згідно з Державною програмою боротьби зі злочинністю [49].

Сьогодні в органах прокуратури переважає паперова обробка інформації, що спричиняє величезний документообіг та відриває обмежені людські ресурси від виконання безпосередньо правоохоронних функцій на суто офісну діяльність. При цьому службове листування важко доступне і не може бути ефективно та оперативно використане для прийняття рішень.

Забезпечення оргтехнікою здебільшого складається з застарілого комп'ютерного обладнання та подекуди відсутнє їх технічне обслуговування.

Для вирішення проблем інформаційно-правового і комп'ютерного забезпечення діяльності органів прокуратури України, в 2004 році затверджено «Концепцію створення міжрегіональної захищеної системи відеоконференцз'язку Генеральної прокуратури України» [50].

Головна мета Концепції - створення на всій території України ефективного інформаційного середовища, спроможного найбільш повно й оперативно задовольняти інформаційні потреби органів прокуратури всіх рівнів управління під час здійснення ними своїх функцій. Технічні і програмні засоби повинні забезпечити виконання таких задач:

- «міжвідомчі зв'язки - забезпечення двосторонніх електронно - інформаційних зв'язків між органами прокуратури України всіх рівнів з різними організаціями і службами України та приватними особами, які перебувають як на території України, так і за кордоном;
- статистика - забезпечення керівництва органів прокуратури, державних органів влади та управління статистичною інформацією про стан законності, правопорядку, злочинності та про результати діяльності органів прокуратури;
- документообіг - формування, збереження, пошук, аналіз і видача законодавчих і нормативних актів при здійсненні прокурорами нагляду за виконанням законів і проведенні профілактичних заходів щодо попередження порушень закону;
- впровадження безпаперової технології групової роботи - систем автоматизації ділових процедур (електронного документообігу);
- робота з кадрами - комплексне вирішення питань управління кадрами, підвищення оперативності виконання функціональних обов'язків співробітниками кадрових служб, зниження трудомісткості і строків підготовки та обґрунтованості аналітичних матеріалів, підвищення достовірності облікових даних» [48].

Органи прокуратури складають єдину централізовану систему з підпорядкуванням органів нижчого рівня вищому і Генеральному прокуророві.

Офіс Генерального прокурора України повинен мати інформаційні зв'язки з такими органами:

- вищими органами державної влади і управління - Верховною Радою України, Президентом України, урядом;
- судовими і правоохоронними органами - Конституційним Судом України, Верховний Судом України, Вищим господарським судом України, Міністерством юстиції України, Міністерством внутрішніх справ України;
- іншими міністерствами і відомствами;
- обласними прокуратурами, САП, Спеціалізованою екологічною прокуратурою, окружними та спеціалізованими прокуратурами.

Прокуратури другого, третього, четвертого рівнів повинні мати аналогічні інформаційні зв'язки з представницькими і виконавчими органами відповідних рівнів, а також з прокуратурами вищого рівня підпорядкування (рис.3.1).

Особлива увага під час створення системи приділяється захисту інформації. Інформаційна безпека розглядається як умова, від якої залежить надійність системи безпеки органів прокуратури України в цілому.

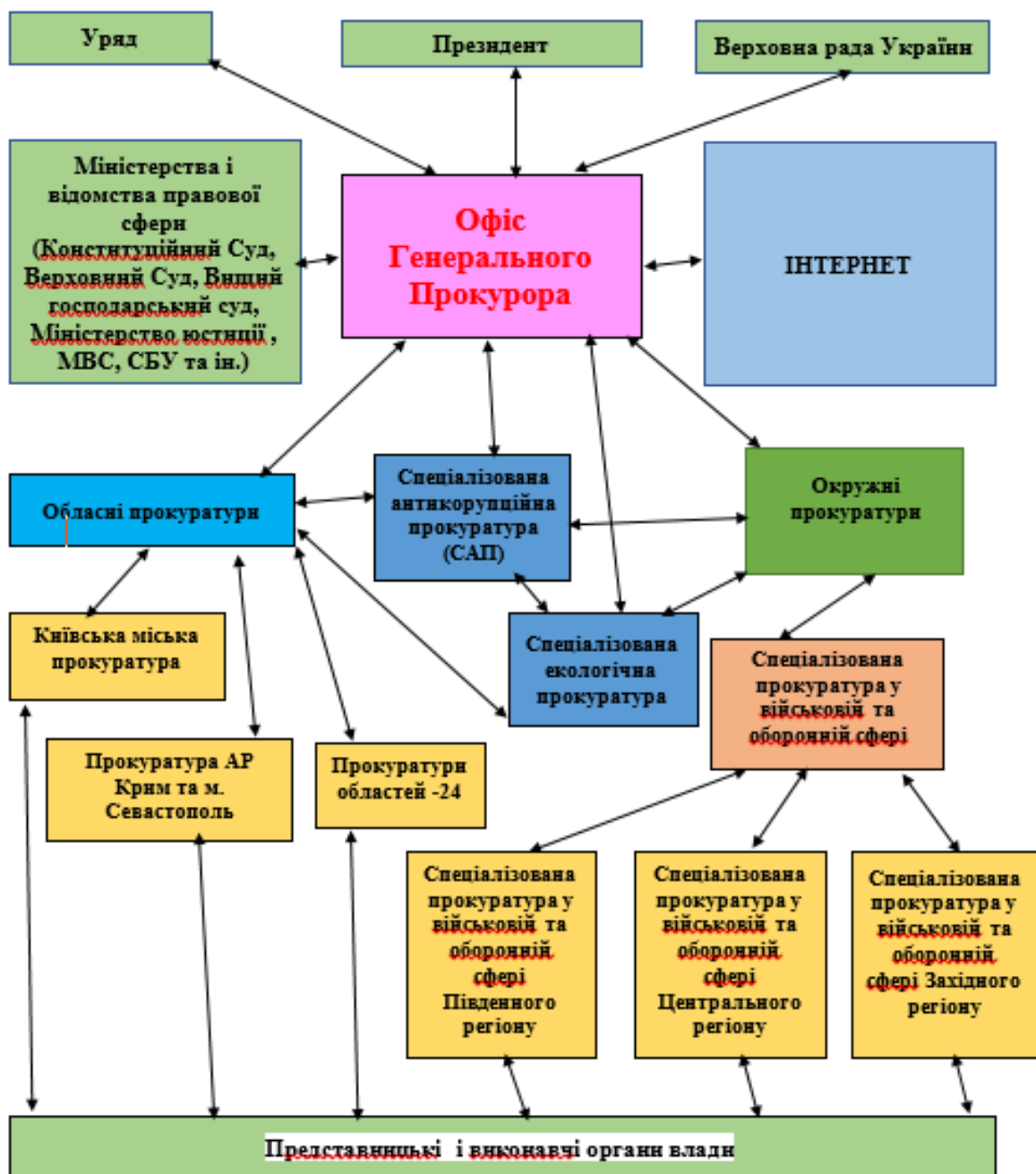

Рис. 3.1. Схема інформаційних взаємозв'язків органів прокуратури України

Тому комплексна система захисту інформації від несанкціонованого доступу повинна:

- оперативно реагувати на зміни чинників, які визначають методи і засоби захисту інформації;

- базуватися на кращих алгоритмах закриття інформації, які гарантують надійний криптографічний захист;
- забезпечувати різні рівні доступу користувачів до інформації, що захищається [48].

Завершення проєкту забезпечить значне покращення інформаційно - аналітичних служб на всіх рівнях правоохоронної системи, зменшення дублювання численних форм державної і відомчої звітності, ефективний обмін інформацією та координацію між різними відомствами. Проте для одержання повного ефекту необхідні розробка, узгодження та уточнення стандартів обміну інформацією між правоохоронними відомствами, сумісних зі стандартами, рекомендованими ООН та Радою Європи.

Схему формування бази даних ІС прокуратури наведено на рис. 3.2.

У такій системі може бути і ряд реєстрів, які не мають безпосереднього відношення до кримінальної справи: викрадених транспортних засобів; осіб, які зникли безвісті; нерозкритих злочинів; викраденої власності (крім транспортних засобів); наркоманів; незапитаної власності; розшукуваних злочинців [48].

Рис. 3.2. Схема формування бази даних ІС прокуратури [48].

Об'єднуючи в інформаційний потік всі електронні системи, електронний документообіг дозволяє впровадити єдиний інформаційний простір. Основа подібної інтеграції - надійне сховище документів і взаємодіючі з ним системи документообігу. Всі документи зберігаються в єдиному хмарному сховищі даних, що дозволяє оперативно знайти необхідну інформацію. Аналогічно з архівними документами. Інтеграція архіву електронних документів у єдиний інформаційний простір організації дає доступ до архівних матеріалів оперативно та якісно.

«Доступ до світових інформаційних ресурсів, перехід на електронні технології документування, зберігання і передання документів, тобто перехід на принципово нові способи організації інформації і доступу до неї, ставлять перед службою діловодства нові наукові і прикладні завдання» [52].

Найголовнішими аргументами на користь електронного документообігу є:

- «створення єдиного інформаційного простору в масштабах підприємства й реалізація всіх процесів саме в системі (забезпечує ефективний документообіг у

разі віддаленого доступу структурних підрозділів, філій, дочірніх підприємств тощо);

- прискорення та прозорість проходження документів і надання послуг (забезпечує доступність інформації, своєчасне й оперативне прийняття рішень, відстеження документа на всіх етапах його життєвого циклу);

- оптимізація процесів, пов'язаних з документообігом, поліпшення контролю над усіма інформаційними потоками й процесами на підприємстві (підвищується загальний рівень якості виконання документів, за допомогою здійснення контролю виконавської дисципліни забезпечується систематизація й аналіз результатів контролю, завдяки чому виявляються проблеми та вживаються заходи щодо вдосконалення системи керування);

- можливість спільної роботи в межах єдиної інфраструктури (опрацювання документів одночасно кількома працівниками);

- підвищення швидкості пошуку документів на підприємстві (здійснення пошуку в базі документів за різними атрибутами);

- запобігання втраті важливої інформації через недбалість персоналу (збереження документа забезпечується завдяки реєстрації в системі та створенню його електронної копії);

- підвищення рівня інформаційної безпеки за рахунок механізмів ЕЦП (шифрування даних дозволяє запобігти спробам несанкціонованого доступу до інформації);

- упорядкування документообігу на підприємстві (забезпечується єдиний підхід до процедур формування й обробки документів (реєстрація, погодження тощо), використання уніфікованих форм документів, їх формування за шаблонами);

- забезпечення всіх документаційних процесів з одночасним застосуванням електронних і паперових версій документів;

- підтримка змішаного документообігу (підготовка документів з паперовим носієм і звітів за шаблонами, облік місця зберігання оригіналів документів)» [52];

- створення структурованого реєстру документів відповідно до номенклатури

справ підприємства;

- централізоване, структуроване й систематизоване зберігання документів в електронному архіві.

Переваги електронного документообігу

- «По - перше, упровадження системи дозволяє **економити кошти**, призначені для купівлі копіювально-розмножувальної техніки й витратних матеріалів до неї, її ремонту, оплати служб поштової та кур'єрської доставок. Також це зменшує витрати на зберігання паперових документів (зокрема, фізичне звільнення місця для документів тимчасового зберігання).

- По - друге, ще одним позитивним ефектом від переходу на електронний документообіг є **економія робочого часу** працівників, адже за паперового документообігу вони б витрачали більше часу на ручну обробку даних і виконання обслуговуючих функцій (підготовка й узгодження документів, передача, реєстрація, копіювання, пошук документів тощо)» [51].

Недоліки електронного документообігу

«До основних недоліків належать, насамперед, досить **високі початкові витрати** на впровадження СЕД - придбання програм та самої системи, їх упровадження, модернізація й подальше обслуговування.

Ще одним недоліком під час електронного обміну даними є **можливість втрати інформації чи її витоку** (на жаль, усунути загрозу втрати інформації повністю неможливо, але в будь-якому разі вона буде не нижча, ніж у традиційному документообігу).

Це породжує потребу резервного копіювання даних, зокрема документів, для зменшення ризиків втрати цих самих даних» [51].

Інформаційна безпека не зводиться лише до захисту документів і розмежування доступу до них. Потребують вирішення й питання захисту апаратних засобів системи, персональних комп'ютерів, принтерів та інших пристроїв, мережевого середовища, в якому функціонує система, каналів передачі даних і мережевого устаткування.

Ще один мінус — досить відчутні **часові витрати**: впровадити електронний

документообіг неможливо за короткий проміжок часу, оскільки такий перехід передбачає нові стандарти у роботі з документами.

Під час запровадження електронного документообігу на підприємстві вагомою проблемою є **необхідність навчання й перепідготовки працівників** для роботи з відповідним програмним й апаратним забезпеченням.

На всіх етапах введення електронного документообігу необхідно навчати персонал, а це вимагає додаткових витрат і накладає деякі обмеження на добір кадрів. Працівники переважно негативно ставляться до нововведень. Причини цього різні: від небажання освоювати нові технології до побоювання прозорості власної діяльності, а також новий, зовсім незвичний спосіб роботи. Тому вони мають бути морально підготовлені до переходу на електронний документообіг, а також навчені працювати з документами «по-новому».

Висновок: Виходячи з запропонованих кроків, однозначно можна вважати електронний обіг документів ефективнішим за паперовий через легкість його впровадження. Витрати на введення СЕД окупляються і завдяки підвищенню швидкості обміну інформацією, і скороченню витрат на зберігання паперів, і зменшенню кількості працівників, зайнятих роботою безпосередньо з документами.

«Проаналізувавши комплекс аргументів «за» і «проти», неважко зрозуміти, що переваг не тільки більше - вони ще й створюють значні можливості для організаційного розвитку та підвищення ефективності робочого процесу на підприємстві» [51].

3.3. Рекомендації з впровадження електронного документообігу на прикладі Сумської спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері Центрального регіону

У зв'язку з тим, що документообіг та управлінська діяльність тісно пов'язані між собою, керування державною установою суттєво залежить від організації в ній документообігу. Швидкість отримання інформації, необхідної для прийняття управлінських рішень, прямо залежить від оперативності руху, опрацювання документів та їх передачі на виконання. В загальному об'ємі функціональних операцій на документообіг припадає близько 70 %.

«Організація документообігу - це правила, відповідно до яких відбувається рух документів на підприємстві. Він є важливою ланкою діловодства, оскільки визначає не тільки інстанції руху документів, а й швидкість цього руху» [51].

Відповідно до вимог Законів України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про прокуратуру» [53], з метою забезпечення функціонування електронного документообігу в органах прокуратури України Генеральною прокуратурою України видано наказ від 28 грудня 2018 року № 266 «Про впровадження в промислову експлуатацію та забезпечення функціонування інформаційної системи «Система електронного документообігу органів прокуратури України» (далі – ІС «СЕД»).

Тобто, діловодство в частині реєстрації та опрацювання вхідних, вихідних та внутрішніх документів з 1 січня 2019 року забезпечено в ІС «СЕД», проте до 1 травня 2019 року одночасно застосовувався документообіг як на паперових носіях, так і електронними засобами [53].

З метою належного забезпечення впровадження електронного документообігу в діяльність органів прокуратури, Генеральна Прокуратура України видала «наказ від 12.02.2019 № 27 «Про затвердження Тимчасової інструкції з діловодства в органах прокуратури України» [54].

На сьогоднішній день Сумська СП ВОС ЦР здійснює документообіг засобами електронного обміну (документ надходить безпосередньо через ІС

СЕД) лише з прокуратурою вищого рівня підпорядкування (Спеціалізована прокуратура у військовій та оборонній сфері Центрального регіону), з представницькими і виконавчими органами, фізичними особами листування відбувається в паперовому вигляді.

Тобто, близько 30% кореспонденції направляється електронним обміном на вищестоячу прокуратуру, а 70% - на представницькі та виконавчі органи, фізичним особам паперовим листами.

Аналізуючи тарифи АТ «Укрпошта», можна припустити, що досить значні кошти виділяються на придбання поштових конвертів та марок для направлення кореспонденції в установи.

Для надійної та швидкої доставки цінних документів адресатам часто доводиться відправляти цінні листи, з описом та повідомленням про вручення листа, що здорожчує вартість відправлення.

До прикладу, на відправлення кореспонденції за 22 дні необхідно приблизно:

4 листи/день * 22 дні = 88 листів (просте відправлення)
*10,50 грн=924 грн/місяць;

4 листи/день * 22 дні = 88 листів (пріоритетне відправлення) * 13,00 грн =
1144 грн/місяць.

ТАРИФИ НА УНІВЕРСАЛЬНІ ПОСЛУГИ		
МАСА ВІДПРАВЛЕННЯ 	ГРАНИЧНІ ТАРИФИ (ГРН, БЕЗ ПДВ)	
	НЕПРІОРИТЕТНІ	ПРІОРИТЕТНІ
ЛИСТ, ПОШТОВА КАРТКА (ЛИСТІВКА)		
до 50 г включно	10,50	13,00
понад 50 до 250 г	15,75	19,50
понад 250 до 1000 г	31,50	39,00
понад 1000 до 2000 г	42,00	52,00
БАНДЕРОЛЬ		
до 250 г включно	15,75	19,50
понад 250 до 1000 г	31,50	39,00
понад 1000 до 2000 г	42,00	52,00
понад 2000 до 3000 г	52,50	65,00
РЕКОМЕНДОВАНЕ ВІДПРАВЛЕННЯ		
ЗА КОЖНЕ РЕКОМЕНДОВАНЕ ВІДПРАВЛЕННЯ ПО УКРАЇНІ (ПОШТОВА КАРТКА, ЛИСТ, БАНДЕРОЛЬ) ДОДАТКОВО ДО ПЛАТИ ЗА МАСУ		9,50
ПОСИЛКА БЕЗ ОГОЛОШЕНОЇ ЦІННОСТІ МАСОЮ ДО 10 КГ^{1, 2}		
вид відправлення	за посилку	за 1 кг
пересилання		
у межах області	23,00	4,00
у межах України	30,00	5,00

Рис. 3.3. Тарифи на послуги АТ «Укрпошта»

Джерело: https://www.ukrposhta.ua/doc/tariffs/taryfy_na_universalni_posluhy.pdf

Висновок: Безумовно, налаштування електронного обміну в ІС СЕД з представницькими і виконавчими органами, по-перше, дозволило б організувати документообіг «онлайн», оперативно, швидко; по-друге, скоротило витрати на роздрук та зберігання паперів, а ще можна розглядати і оптимізацію штату, зайнятого роботою безпосередньо з оформленням та відправленням документів.

Для листування з фізичними особами можна запропонувати направлення відповідей на запити електронною поштою, з можливим наданням оригіналу за необхідністю. Як варіант, через застосунки Telegram, Viber чи інші, запропоновані заявником.

ВИСНОВКИ ДО ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ.

У дипломній роботі було проведено дослідження стану реформування основних напрямків діяльності органів прокуратури України, особливостей організації електронного документообігу з подальшою пропозицією про вдосконалення відпрацювання документів в Сумській спеціалізованій прокуратурі у військовій та оборонній сфері Центрального регіону.

Для реалізації цієї мети було виконано ряд завдань:

1. визначено поняття органу прокуратури та розглянуто моделі прокурорського нагляду в Україні і за кордоном на основі аналітичного огляду різних джерел інформації;

2. досліджено питання реформування основних напрямків діяльності прокуратури, при цьому акцентовано увагу на тому, що при оновленні необхідно враховувати:

а) національні особливості та потреби сучасного розвитку української держави;

б) першочерговим завданням органів прокуратури всіх країн є захист інтересів людини, загальних інтересів суспільства та держави.

3. Досліджено особливості впровадження інноваційних підходів для покращення ефективності роботи прокуратури. При цьому визначено, що необхідно зосередитись на сприйнятті прокуратури як державної установи, що надає послуги громадянам та фокусуватися на захисті суспільних інтересів

4. Визначено напрями вдосконалення діяльності прокуратури та впровадження комплексного ефективного підходу у діяльність Сумської спеціалізованої прокуратури у військовій та оборонній сфері Центрального регіону.

5. Дослідження зарубіжного досвіду використання програмного забезпечення для організації документообігу в державних установах і силових

структурах показало, що саме електронний документообіг забезпечить реалізацію ефективних реформ в прокуратурі для покращення ефективності її роботи. При цьому визначено перелік заходів щодо покращення роботи прокуратури України та підвищення довіри населення з обґрунтуванням доцільності їх впровадження.

б. Запропоновано шляхи оптимізації документообігу та виконання документів в органах прокуратури України, а саме:

а) запровадити безпаперові технології в ті процеси та процедури, де це можливо згідно чинного законодавства України;

б) не відмовлятися від паперового документообігу зовсім, але знаходити оптимальний варіант паралельного існування паперового та електронного документу;

в) звернути увагу на зберігання документів в паперовому та електронному вигляді і забезпечити належні умови, як для зберігання, так і схоронності документів;

г) налагодити оперативний обмін та пошук інформації та документів з інформаційними системами інших органів державної влади та громадськістю;

Тому запропоновано:

а) налаштування електронного обміну в ІС СЕД з представницькими і виконавчими органами влади, що дозволить організувати документообіг «онлайн», оперативно, швидко, скоротити витрати на роздрук та зберігання паперів, оптимізувати штат працівників, зайнятий роботою безпосередньо з оформленням та відправленням документів;

б) листування з фізичними особами вести засобами електронної пошти, через застосунки Telegram, Viber чи інші, запропоновані заявником, з можливим наданням оригіналу за необхідністю.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сухонос В.В. – канд. юрид. наук, проф., декан юр. факультету ДВНЗ “Українська академія банківської справи НБУ” / Особливості формування інституту прокуратури у країнах континентальної Європи / URL: https://biem.sumdu.edu.ua/images/stories/docs/K_KPD/Sukhonos_12.pdf
2. Шульган І.І. Прокурор в кримінальному процесі / Національний університет «Львівська політехніка» Міністерство освіти і науки України, Львів 2020 / Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису / URL: <https://lpnu.ua/sites/default/files/2020/dissertation/2295/dysertaciyashulganii.pdf>
3. Твердохліб М.Г., заст. нач. управління нагляду за додерж. законів спец. підрозділами та ін. органами... Генеральної прокуратури України / Історико-правові витоки участі прокурора у кримінальному провадженні в суді на українських землях/ /Науковий вісник Ужгородського національного університету, 2015, URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/4733/1/%d0%86%d0%a1%d0%a2%d0%9e%d0%a0%d0%98%d0%9a%d0%9e-%d0%9f%d0%a0%d0%90%d0%92%d0%9e%d0%92%d0%86%20%d0%92%d0%98%d0%a2%d0%9e%d0%9a%d0%98%20%d0%a3%d0%a7%d0%90%d0%a1%d0%a2%d0%86%20%d0%9f%d0%a0%d0%9e%d0%9a%d0%a3%d0%a0%d0%9e%d0%a0%d0%90.pdf>
4. Блажівська О.Є. Кодифікація цивільного законодавства на українських землях у період 1797-1991 рр.: дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.01, 12.00.03. Київ, 2015. 476 с.
5. Миколенко В.А. Правова модернізація органів прокуратури України в умовах європейської міждержавної інтеграції: загальнотеоретичне дослідження: дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.01; Івано-Франківськ, 2017. 373 с.
6. Закон України «Про прокуратуру» від 05.11.1991 № 1789-XII // Відомості Верховної Ради України.- 1991, URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/ed_1997_10_30/an/85/T178900.html

7. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
8. Закон України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 № 1697-VII. База даних «Законодавство України» / Відомості Верховної Ради України, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>
9. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя): Закон України від 2 червня 2016 р. № 1401-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2016. № 28. Ст. 532, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1401-19#Text>
10. Висновок № 190 (1995) Парламентської Асамблеї РЄ щодо заявки України на вступ до Ради Європи від 26 вересня, URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_590#Text
11. Тітко І. А. Новий КПК: проблеми виявлені практикою. *Адвокатське бюро*. 2013. № 1.
12. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року «Про хід реформування системи кримінальної юстиції та правоохоронних органів: Указ Президента України від 8 квіт. 2008 р. № 311/2008, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/311/2008> .
13. Столітній А.В. Практичні аспекти розмежування поняття нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність, і процесуального керівництва досудовим розслідуванням. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. № 6-2, Т. 4. С. 105–109.
14. Місце прокуратури у механізмі держави / Файловий архів студентів URL: <https://studfile.net/preview/5170537/page:21/>
15. Руденко М., заслужений юрист України, ветеран прокуратури України, спеціально для ЮБУ / Портал LEXINFORM.COM.UA., «Система прокуратури України в контексті реформування 2019 року: сучасний стан та перспективи розвитку», дата публікації: 16.06.2020

[%9C%20%D0%9C%D0%90%D0%93%D0%86%D0%A1%D0%A2%D0%A0%D0%90%D0%A2%D0%A3%D0%A0%D0%90/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%80%D0%B5/%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B0/%D0%97%D0%B2%D1%96%D1%82%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%B4%D1%96%D1%8F%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D1%8C%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%B0%D1%82%D1%83%D1%80%D0%B8%20%D1%83%2020%20%D1%80%D0%BE%D1%86%D1%96%20\(1\).pdf](#)

26. Венедіктова І.В., генеральний прокурор України /Будущее прокуратуры: реформа продолжается во внутренних трансформациях URL: <https://www.pravda.com.ua/rus/columns/2021/08/9/7303233/>

27. Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора /Прес-центр URL: https://www.gp.gov.ua/ua/news?_m=publications&_c=view&_t=rec&id=304584

28. Вакарова О.В. Конституційно-правовий статус правоохоронних органів: сучасні підходи: дис. канд. юрид. наук: 12.00.02. Ужгород, 2019. 260 с.

29. Урядовий портал /Угода про асоціацію URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/evropejska-integraciya/ugoda-pro-asociacyu>

30. Грицаєнко Л. Р. Конституційно-правовий статус прокуратури України: підручник. Київ: Біноватор, 2007. 544 с.

31. Загальна декларація прав людини /Док.ООН/PES/217 А / URL: <http://kr-admin.gov.ua/mol/molod/2.pdf>

32. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод /Документ 995_004 від 04.11.1950, Конвенцію ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.97 / URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text

33. Конвенція про права дитини/(20 листопада 1989 року) /(редакція зі змінами, схваленими резолюцією 50/155 Генеральної Асамблеї ООН від 21 грудня 1995 року, URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text

34. Організація Об'єднаних Націй, Конвенція про права осіб з інвалідністю (Конвенція про права інвалідів), Документ 995_g71 від 13.12.2006 (Конвенцію

ратифіковано Законом № 1767-VI від 16.12.2009), URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text

35. Смирнов М.І. Сутність і правова природа міжнародного співробітництва держав у сфері кримінального процесу. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. 2004. № 1. С. 187–196.

36. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 9-10. № 11-12, 13. Ст. 88. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

37. Ортинський В. Л. Кримінальний процес України: навчальний посібник. В. Л. Ортинський, О. М. Гумін, В. С. Канцір, М. В. Гузела, С. О. Сорока, М. М. Коваль, Н. Д. Слотвінська. Львів: Видавництво Львівська політехніка, 2020. 444 с.

38. Офіційний сайт Офісу Генерального прокурора /Прес-центр, URL: <https://www.gp.gov.ua/ua/news? m=publications& c=view& t=rec&id=289069>

39. Старченко О.В. Теоретичні та практичні проблеми міжнародної взаємодії слідчого ОВС. *Вісник Академії адвокатури України*. 2010. № 3. С. 154–161.

40. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» / (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 42, ст.238) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/113-20#Text>

41. Столітній А.В., канд. юр. наук, доцент Інституту інтелектуальної власності НУ «Одеська юридична академія», Каланча І.Г., Електронний Діалог – Інноваційний Напрямок Еволюції Досудового Розслідування / Серія ПРАВО. Випуск 35. Частина I. Том 3/ URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/14918/1/%D0%95%D0%9B%D0%95%D0%9A%D0%A2%D0%A0%D0%9E%D0%9D%D0%9D%D0%98%D0%99%20%D0%94%D0%86%D0%90%D0%9B%D0%9E%D0%93%20%E2%80%93%20%D0%86%D0%9D%D0%9D%D0%9E%D0%92%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%99%D0%9D%D0%98%D0%99%20%D0%9D%D0%90%D0%9F%D0%A0%D0%A>

[F%D0%9C%20%D0%95%D0%92%D0%9E%D0%9B%D0%AE%D0%A6%D0%86%D0%87%20%D0%94%D0%9E%D0%A1%D0%A3%D0%94%D0%9E%D0%92%D0%9E%D0%93%D0%9E%20%D0%A0%D0%9E%D0%97%D0%A1%D0%9B%D0%86%D0%94%D0%A3%D0%92%D0%90%D0%9D%D0%9D%D0%AF.pdf](https://old.ap.gov.ua/userfiles/file/Academia2016/basarab_diser.pdf)

42. Інформаційний портал "Дзеркало суддів України" / Віталій Вдовитченко: Перекоаний у помилковості рішення про ліквідацію військової прокуратури URL: <https://suddya.com.ua/news/intervu/vitalii-vdovitcenko-perekonanii-u-pomilkovosti-risenna-pro-likvidaciu-viiskovoji>

43. Офіс Генерального Прокурора Наказ № 48916 жовтня 2020 року Про затвердження Стратегії розвитку прокуратури на 2021–2023 роки, URL: https://old.gp.gov.ua/ua/file_downloader.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=210018

44. Мазурик Р. В., кандидат юр. наук, здобувач наукового ступеня доктора юридичних наук Університету митної справи та фінансів, «Правова позиція», № 4 (29), 2020 / Реалізація антикорупційної стратегії на 2020–2024 роки в діяльності органів прокуратури, URL: <http://legalposition.umsf.in.ua/archive/2020/4/8.pdf>

45. Хіль М.В., Іванцова А.В. Інститут прокуратури та кримінальної юстиції Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого / Кроки для покращення роботи прокурора та підвищення довіри населення) / «Young Scientist» № 4 (56) April, 2018, с. 100-103, URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/4/25.pdf>

46. Організаційно-правові засади діяльності генерального прокурора України 12.00.10 – судоустрій; прокуратура та адвокатура Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, URL: https://ap.gp.gov.ua/userfiles/file/Academia2016/basarab_diser.pdf

47. Басараб Р.І. Організаційно-правові засади діяльності генерального прокурора України/ Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук / 2015, Київ, URL: https://ap.gp.gov.ua/userfiles/file/Academia2016/basarab_diser.pdf

48. Сайт Київського Національного Економічного Університету /Інформаційні системи і технології в юридичній діяльності, URL: <http://ubooks.com.ua/books/000166/inx44.php>

49. Постанова ВРУ «Про Державну програму боротьби із злочинністю» від 25.06.1993 № 3325-ХІІ, URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3325-12#Text>

50. Цимбалюк В., кандидат юр. наук, старший науковий співробітник «Правова інформатика в діяльності прокуратури України» / “Правова інформатика”, № 2(14) / 2007, URL: <http://ippi.org.ua/sites/default/files/07tvdpu.pdf>

51. Кручиніна Т.\, Секретарь-референт, Переваги й недоліки електронного документообігу\ №10 (141), 2014, URL: <https://tsdea.archives.gov.ua/wp-content/uploads/pages/20102014.pdf>

52. Сучасні тенденції електронного документообігу, URL: <https://sites.google.com/site/elektrdokumentoobig/sutnist-ta-priznacenna-elektronnogo-dokumentoobigu>

53. Портал "Українське право", «З 1 січня у прокуратурі працюватиме система електронного документообігу», 29.12.2018, URL: <https://ukrainepravo.com/news/ukraine/z-1-sichnya-u-prokuraturi-pratsyuvatyme-systema-elektronnogo-dokumentoobigu/>

54. Генеральна прокуратура України Наказ 12.02.2019 № 27 Про затвердження Тимчасової інструкції з діловодства в органах прокуратури України/ URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0027900-19#Text>

55. Яценко Л.В. Оптимізація документообігу та виконання документів в правоохоронних органах (на прикладі відділу діловодства Генеральної прокуратури України) автореферат магістр.роботи на здобуття наук. ступеня магістра публічного управління м. Миколаїв – 2019 рік URL:<https://krs.chmnu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/792/1/referat%20Yacenko%20Lyba.pdf>